

**САЦЫЯЛЬНА-ЭКАНАМІЧНАЯ І ПСІХАЛАГІЧНАЯ
АДАПТАЦЫЯ БЕЛАРУСКІХ ЭМІГРАНТАЎ
У МІЖВАЕННЫ ПЕРЫЯД**

У сучаснай гістарычнай навуцы толькі пачынаецца афармленне адаптацыйнага кірунку даследавання беларускай дыяспары. Тэма адаптацыйных працэсаў павінна прыцягнуць да сябе вучоных з розных галін навукі, бо яна ілюструе няпростыя лёсы беларусаў, якія апынуліся на чужыне ў міжваенны час, іх страхі, праблемы, турботы, а таксама іх ідэі кансалідацыі і ўзаемадапамогі.

Рэальна распрацаваных палітычных праграм па прыёму эмігрантаў у краінах пражывання і іх адаптацыі не было. Асобныя юрыдычныя дакументы па супрацоўніцтву на дзяржаўным узроўні намагаліся выконваць пасольства і консульства Другой Рэчы Паспалітай у розных краінах свету, аднак часта яны не спраўляліся з пастаўленай задачай. У перыяд фарміравання беларускай дыяспары ўзнікаюць першыя грамадскія арганізацыі, аб'яднанні і саюзы ў розных краінах свету. Першыя беларускія суполкі і арганізацыі не змаглі аб'яднаць усіх эмігрантаў, яны не сталі адразу масавымі і папулярнымі, а некаторыя ўвогуле хутка зніклі. На першапачатковым этапе эмігрантам не хапіла арганізацыйнага вопыту ў развіцці сваіх аб'яднанняў. Недахоп беларускіх грамадскіх арганізацый шмат у якіх краінах свету негатыўна адбіўся на працэсах сацыяльна-эканамічнай адаптацыі эмігрантаў. Як вынік, беларусы замежжа далучаліся да іншых, больш колькасных і актыўных славянскіх дыяспар.

Пры вывучэнні адаптацыйных працэсаў міжваеннай эміграцыйнай хвалі асаблівую ўвагу неабходна ўдзяліць псіхалагічнаму аспекту. Часткова псіхалагічнае напружанне здымала эміграцыйная прэса (у тых краінах, дзе яна распаўсюджвалася). Сярод асноўных аспектаў акультурацыі варта таксама выдзяліць навучэнне новаму стандарту паводзін у прымаючым грамадстве, які дазваляў паспяхова ўзаемадзейнічаць з этнічнай большасцю. Значна ўскладнялі псіхалагічную адаптацыю асоб іх падманутыя чаканні, калі рэчаіснасць відавочна разыходзілася з абяцаннямі агентаў, аповедамі пра жыццё эміграцыі і ўласнымі марамі. Скажэнне інфармацыі аб побыце эмігрантаў прыносіла чысты прыбытак карабельным таварыствам і іх агентам. Расчараванне асоб падарожжам магло выклікаць глыбокі стрэсавы стан, але на тое, каб вярнуцца, ужо не хапала грошай.